

องค์ความรู้ ด้านจริยธรรม 5 คุณธรรม

1. ความกตัญญูกตเวที

เป็นเครื่องหมายแสดงถึงบุคคลที่เป็นคนดี (กตัญญู หมายถึง รู้คุณ ระลึกคุณของผู้มี

พระคุณ กตเวที หมายถึง การตอบแทนบุญคุณ การปฏิบัติตนตอบแทนผู้มีพระคุณ)

ความกตัญญูเป็นคุณธรรมที่ควรประพฤติปฏิบัติ และบุคคลที่พึงอาศัยแต่ผู้อื่นอย่างเดียว โดยผู้อื่นมาอาศัยตนเองไม่ได้ ผู้นั้นเป็นชีวิตที่ไม่ประเสริฐ ไม่มีคนยอมรับ หากความจริงได้ยากเพราะเป็นผู้เอาเปรียบโลกเป็นกาฝากของโลกในปัจจุบัน โลกมีความเจริญก้าวหน้าทางวัตถุไปอย่างไม่หยุดยั้งส่งผลให้สภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไปทำให้จิตใจมนุษย์ต่ำลง มีความเห็นแก่ตัว ไม่สำนึกบุญคุณ บุคคลที่มีคุณธรรมด้านความกตัญญูกตเวที จึงนับล้วนแต่จะมีจำนวนน้อยลง

ผลดีของการปฏิบัติตนเป็นผู้มีความกตัญญูกตเวที เพื่อให้ชีวิตเรามีคุณค่าท่ามกลางความเจริญด้านวัตถุ เป็นคนที่มีแต่คนรักใคร่ชอบพอ อยากรับคำสมาคมด้วย มีคนยกย่องสรรเสริญ จึงควรปฏิบัติตนเป็นผู้มีความกตัญญูกตเวทีโดยรู้จักเห็นคุณค่า สำนึกถึงผู้มีพระคุณ และรู้จักตอบแทนผู้ที่พระคุณนั้น

นักเรียนควรมีความกตัญญูต่อบุคคลและสิ่งต่อไปนี้

1. ต่อบิดา – มารดา
2. ต่อกุรู – อาจารย์
3. ต่อบุคคลที่สนิทสนม และมิตรสหาย
4. ต่อดินแดน และสิ่งแวดล้อม
5. ต่อบ้าน และประเทศชาติ
6. จากความรักความผูกพันของพ่อแม่ ได้เป็นสายใยสัมพันธ์ให้ชีวิตของนักเรียนได้กำเนิดมา พ่อแม่ให้ชีวิตแก่เรา
7. แม่ต้องทนทุกข์ทรมานมามาก กว่าที่จะตั้งท้องและให้กำเนิดชีวิตลูกมาได้ อีกทั้งยังถนอมเอาใจใส่เลี้ยงดูลูกเติบโตใหญ่เจริญวัย
8. ด้วยความรัก และความปรารถนาจะให้ลูกมีความเป็นอยู่ที่ดีงาม มีอนาคตที่ดี พ่อแม่จึงยอมเหน็ดเหนื่อยตรากตรำทำงานหาเงินเพื่อส่งเสียให้ลูกของตนได้เติบโต แข็งแรง มีสุขภาพดีได้รับการศึกษาที่ดี และประกอบอาชีพที่เหมาะสม
9. ชีวิตลูกเป็นดั่งดวงใจ พ่อแม่เฝ้าเป็นห่วงเป็นใยเสมอ ไม่ต้องกสนให้ลูกเจ็บปวดทั้งร่างกาย และจิตใจ ลูก จะอยู่ในสายตาและดวงใจของพ่อแม่ที่เฝ้าห่วงใยอยู่เสมอ
10. ไม่มีใครจะเป็นหลักชีวิตของลูกได้เท่าพ่อแม่
11. เพื่อทดแทนพระคุณของพ่อแม่ ลูกต้องประพฤติปฏิบัติดังนี้
12. เชื่อฟังคำสั่งสอน คำแนะนำ และอยู่ในโอวาทของท่าน
13. ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน และเพียรพยายามจนสำเร็จ

14. เอาใจใส่รับผิดชอบช่วยงานบ้านเพื่อแบ่งเบาภาระของท่าน
15. ชีวิตของนักเรียนได้เพื่อเพิ่มคุณค่า เพราะได้รับการศึกษาจากครู ครูให้การศึกษาพัฒนาบุคลิกภาพ เสริมสร้างปัญญา ชี้นำให้ประพฤติปฏิบัติด้านคุณธรรม จริยธรรม เพื่อเป็นผู้มีคุณภาพต่อสังคมและ ประเทศชาติ ครูจึงเป็นผู้มีพระคุณต่อเราและเปรียบได้ดั่งพ่อแม่คนที่ 2 ของนักเรียน
16. ครูมิได้เป็นเพียงเรือจ้างที่สอนหนังสือแล้วรับเงินเดือนเท่านั้น ครูมีความรักความผูกพัน มีเมตตาต่อ ศิษย์ หวังให้ศิษย์ทุกคนได้รับการศึกษาอย่างเต็มที่ จบแล้วเป็นคนดีมีอนาคต แม้ครูลำบากตรากตรำ ทั่ววันหยุดและเย็นค่ำเพื่อลูกศิษย์ ครูจึงเสียสละและพยายามทุ่มเทใจ ร่างกายอย่างเต็มที่
17. ครูจะภูมิใจมากเมื่อได้ทราบว่าศิษย์ตนได้มีอาชีพที่ดีเป็นคนดี ประพฤติดี และครูจะผิดหวังเมื่อทราบ ว่าศิษย์ที่ตนทุ่มเทจิตใจให้ นั้น ประพฤติไม่เหมาะสมและไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต

4.ครูมีความจริงใจต่อนักเรียนครูพยายามศึกษาเพื่อให้เข้าใจสภาพชีวิตพื้นฐานจากบ้านของนักเรียนทุกคน เพื่อจะได้ช่วยแก้ปัญหา ทั้งปัญหาทางการเงิน และการเรียน

5.การปฏิบัติตนของนักเรียนเพื่อตอบแทนพระคุณของอาจารย์

ครูไม่ได้หวังสิ่งตอบแทนใดๆ จากศิษย์ นอกจากอยากเห็นศิษย์เป็นคนดี และประสบผลสำเร็จในชีวิต ศิษย์ต้อง ตั้งใจเรียนอยู่ในโอวาทเชื่อฟังคำสอน

- ประพฤติตนเป็นคนดีอยู่ในระเบียบของโรงเรียน
- ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่รุ่นน้อง เป็นตัวอย่างที่ดีต่อสังคม
- กระตือรือร้น สนใจ มีความรับผิดชอบ

1.ชีวิตคนดำรงอยู่ได้ด้วยต้องอยู่ร่วมกันและพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน การอยู่ร่วมกันอย่างสามัคคีรักใคร่กลมเกลียวและมีความจริงใจต่อกันจะทำให้สังคมน่าอยู่เป็นสังคมแห่งมิตรภาพ

2.การใช้ชีวิตอย่างเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกันมีความจริงใจเอื้ออาทรต่อกันในหมู่ญาติมิตรสหายเป็นสังคมของมนุษย์ที่ความสุขเพราะไม่ต้องมีการทะเลาะวิวาท อิจฉาริษยา และ ขมเหงะรังแกกันจะมีแต่การยอมรับและให้อภัยกัน

3.ไม่มีใครเป็นผู้เชี่ยวชาญเป็นเลิศเหนือผู้อื่น ดังนั้นการอยู่ร่วมกันในสังคมพี่น้องเพื่อนฝูง ผู้ฉลาดจึงควรยอมเปิดใจยอมรับความเห็นของผู้อื่น

4.ความรู้สึกที่ขอบคุณก่อให้เกิดสิ่งที่น่าขอบคุณ การอยู่ในสังคมท่ามกลางเพื่อนฝูง และญาติพี่น้อง หากลดการพรับ่นนิินทว่าร้ายจะทำให้เรามีความสุข(ได้รับสิ่งที่น่าขอบคุณ) และสังคมน่าอยู่ยิ่งขึ้น

5.การประพฤติของนักเรียนเพื่อนขอบคุณและทดแทนพระคุณของญาติพี่น้องและมิตรสหาย

- ยิ้มแย้มแจ่มใสมีมิตรภาพพูดจาไพเราะและให้อภัยซึ่งกันและกัน
- มีความรักความจริงใจต่อกัน
- งดการนิินทว่าร้ายผู้อื่นนิินทว่าร้ายผู้อื่น และหยุดการพรับ่น

- ฝึกให้เป็นคนมองโลกในแง่ดี เคารพผู้อื่น และยอมผู้อื่น
- มีน้ำใจช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่เห็นแก่ตัว

1. ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของคนเรามาก การช่วยกันอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นประโยชน์ต่อชีวิตเราทั้งปัจจุบันและอนาคต

2. หากหยุดการทำลายธรรมชาติ ช่วยกันปลูกต้นไม้ และจัดบรรยากาศให้น่าอยู่เพิ่มความสดใสให้ชีวิตเรา เพราะจะมีอากาศบริสุทธิ์ปราศจากสิ่งที่เป็นพิษ มีสิ่งแวดล้อมที่ดี ชีวิตเราจะยืนยาว

3. การทำลายป่าไม้ และทรัพยากรธรรมชาติจะทำให้เกิดความไม่สมดุลตามธรรมชาติทำให้ฝนตกไม่ตามฤดูกาล เกิดอุทกภัย ภัยแล้ง

4. ส่งเสริมการปลูกผักที่ไม่มีสารเคมี หรือยาฆ่าแมลง และเมื่อเรารับประทานพืชผักที่ปราศจากสารเคมีจะทำให้ร่างกายเราปลอดภัยจากสารพิษด้วยและชีวิตเรายืนยาว

2. คุณค่าและ ความสำคัญของภูมิปัญญาไทย

คุณค่าของภูมิปัญญาไทย ได้แก่ ประโยชน์ และความสำคัญของภูมิปัญญา ที่บรรพบุรุษไทย ได้สร้างสรรค์ และสืบทอดมาอย่างต่อเนื่อง จากอดีตสู่ปัจจุบัน ทำให้คนในชาติเกิดความรัก และความภาคภูมิใจ ที่จะร่วมแรงร่วมใจสืบสานต่อไปในอนาคต เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ สถาปัตยกรรม ประเพณีไทย การมีน้ำใจ ศักยภาพในการประสานผลประโยชน์ เป็นต้น ภูมิปัญญาไทยจึงมีคุณค่า และความสำคัญดังนี้

๑. ภูมิปัญญาไทยช่วยสร้างชาติให้เป็นปึกแผ่น

พระมหากษัตริย์ไทยได้ใช้ภูมิปัญญาในการสร้างชาติ สร้างความเป็นปึกแผ่นให้แก่ประเทศชาติมาโดยตลอด ตั้งแต่สมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช พระองค์ทรงปกครองประชาชน ด้วยพระเมตตา แบบพ่อปกครองลูก ผู้ใดประสบความสำเร็จ เด็ดร้อน ก็สามารถตีระฆัง แสดงความเดือดร้อน เพื่อขอรับพระราชทานความช่วยเหลือ ทำให้ประชาชนมีความจงรักภักดีต่อพระองค์ ต่อประเทศชาติร่วมกันสร้างบ้านเรือนจนเจริญรุ่งเรืองเป็นปึกแผ่น

สมเด็จพระนเรศวรมหาราช พระองค์ทรงใช้ภูมิปัญญากระทำยุทธหัตถี จนชนะข้าศึกศัตรู และทรงกอบกู้เอกราชของชาติไทยคืนมาได้

สมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงใช้ ภูมิปัญญาในการทำยุทธหัตถีจนชนะศัตรู เพื่อกอบกู้เอกราชของชาติไทย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลปัจจุบัน พระองค์ทรงใช้ภูมิปัญญาสร้างคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติ และเหล่าพสกนิกรมากมายเหลือคณานับ ทรงใช้พระปรีชาสามารถ แก้ไขวิกฤตการณ์ทางการเมืองภายในประเทศ จนรอดพ้นภัยพิบัติหลายครั้ง พระองค์ทรงมีพระปรีชาสามารถหลายด้าน แม้แต่ด้านการเกษตร พระองค์ได้พระราชทานทฤษฎีใหม่ให้แก่พสกนิกร ทั้งด้านการเกษตรแบบผสมผสานและยั่งยืน พื้นฟูสภาพแวดล้อม นำความสงบร่มเย็นของประชาชนให้กลับคืนมา แนวพระราชดำริ **"ทฤษฎี ใหม่"** แบ่งออกเป็น ๓ ชั้น โดยเริ่มจาก **ชั้น ดอนแรก** ให้เกษตรกรรายย่อย **"มี พอกอยู่พอกิน"** เป็นขั้นพื้นฐาน โดยการพัฒนาแหล่งน้ำ ในไร่นา ซึ่งเกษตรกรจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยราชการ มูลนิธิ และหน่วยงานเอกชน ร่วมใจกันพัฒนาสังคมไทย ใน**ชั้น ที่สอง** เกษตรกรต้องมีความเข้าใจ ในการจัดการในไร่นาของตน และมีการรวมกลุ่มในรูปแบบสหกรณ์ เพื่อสร้างประสิทธิภาพทางการผลิต และการตลาด การลดรายจ่ายด้านความเป็นอยู่ โดยทรงตระหนักถึงบทบาทขององค์กรเอกชน เมื่อกลุ่มเกษตรกรวิวัฒน์มาขั้นที่ ๒ แล้ว ก็จะมีศักยภาพ ในการพัฒนาไปสู่**ชั้น ที่สาม** ซึ่งจะมีอำนาจในการต่อรองผลประโยชน์กับสถาบันการเงินคือ ธนาคาร และองค์กรที่เป็นเจ้าของแหล่งพลังงาน ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งในการผลิต โดยมีการแปรรูปผลิตผล เช่น โรงสี เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตผล และขณะเดียวกันมีการจัดตั้งร้านค้าสหกรณ์ เพื่อลดค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน อันเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลในสังคม จะเห็นได้ว่า มิได้ทรงทอดทิ้งหลักของความ**สามัคคี**ใน สังคม และการจัดตั้งสหกรณ์ ซึ่งทรงสนับสนุนให้กลุ่มเกษตรกรสร้างอำนาจต่อรองในระบบเศรษฐกิจ จึงจะมีคุณภาพชีวิตที่ดี จึงจัดได้ว่า เป็นสังคมเกษตร

ที่พัฒนาแล้ว สมเด็จพระราชประสงค์ที่ทรงอุทิศพระวรกาย และพระสติปัญญา ในการพัฒนาการเกษตรไทยตลอดระยะเวลาแห่งการครองราชย์

๒. สร้างความภาคภูมิใจ และศักดิ์ศรี เกียรติภูมิแก่คนไทย

คนไทยในอดีตที่มีความสามารถปรากฏในประวัติศาสตร์มีมาก เป็นที่ยอมรับของนานาชาติประเทศ เช่น นายขนมต้มเป็นนักมวยไทย ที่มีฝีมือเก่งในการใช้มวยทุกล้วน ทุกท่าของแม่ไม้มวยไทย สามารถชกมวยไทย จนชนะพม่าได้ถึงเก้าคนสิบคนในคราวเดียวกัน แม้ในปัจจุบัน มวยไทยก็ยังถือว่าเป็นศิลปะชั้นเยี่ยม เป็นที่ นิยมฝึกและแข่งขันในหมู่คนไทยและชาวต่างประเทศ ปัจจุบันมีค่ายมวยไทยทั่วโลกไม่ต่ำกว่า ๓๐,๐๐๐ แห่ง ชาวต่างประเทศที่ได้ฝึกมวยไทย จะรู้สึกยินดีและภาคภูมิใจ ในการที่จะใช้กติกา ของมวยไทย เช่น การไหว้ครูมวยไทย การออก คำสั่งในการชกเป็นภาษาไทยทุกคำ เช่น คำว่า "ชก" "นับหนึ่งถึงสิบ" เป็นต้น ถือเป็นมรดก ภูมิปัญญาไทย นอกจากนี้ ภูมิปัญญาไทยที่โดดเด่นยังมีอีกมากมาย เช่น มรดกภูมิปัญญาทาง ภาษาและวรรณกรรม โดยที่มีอักษรไทยเป็นของตนเองมาตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัย และวิวัฒนาการมาจนถึงปัจจุบัน วรรณกรรมไทยถือว่าเป็นวรรณกรรมที่มีความไพเราะ ได้สรรถรสครบทุกด้าน วรรณกรรมหลายเรื่องได้รับการแปลเป็นภาษาต่างประเทศหลายภาษา

ด้านอาหาร อาหารไทยเป็นอาหารที่ปรุงง่าย พืชที่ใช้ประกอบอาหารส่วนใหญ่เป็นพืชสมุนไพร ที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น และราคาถูก มี คุณค่าทางโภชนาการ และยังป้องกันโรคได้หลายโรค เพราะส่วนประกอบส่วนใหญ่เป็นพืชสมุนไพร เช่น ตะไคร้ ขิง ข่า กระชาย ใบมะกรูด ใบโหระพา ใบกะเพรา เป็นต้น

อาหารพื้นบ้านของไทยหลากหลายชนิดที่ ปรุงจากสมุนไพร ซึ่งมีราคาถูกและอุดมไปด้วยคุณค่าทางโภชนาการ

๓. สามารถปรับประยุกต์หลักธรรมคำสอนทางศาสนาเข้ากับวิถีชีวิตได้อย่างเหมาะสม

คนไทยส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ โดยนำหลักธรรมคำสอนของศาสนา มาปรับใช้ในวิถีชีวิต ได้อย่างเหมาะสม ทำให้คนไทยเป็นผู้อ่อนน้อมถ่อมตน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ประณีตประนอม รักสงบ ใจเย็น มีความอดทน ให้อภัยแก่ผู้สำนึกผิด ดำรงวิถีชีวิตอย่างเรียบง่าย ปกติสุข ทำให้คนในชุมชนพึ่งพากันได้ แม้จะอดอยากเพราะ แห้งแล้ง แต่ไม่มีใครอดตาย เพราะพึ่งพาอาศัย กัน แบ่งปันกันแบบ "พริก บ้านเหนือเกลือบ้านใต้" เป็นต้น ทั้งหมดนี้สืบเนื่องมาจากหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา เป็นการใช้ภูมิปัญญา ในการนำเอาหลักของพระพุทธศาสนา มา ประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวัน และดำเนิน กุศลโลบาย ด้านต่างประเทศ จนทำให้ชาวพุทธทั่วโลกยกย่อง ให้ประเทศไทยเป็นผู้นำทางพุทธศาสนา และเป็น ที่ตั้งสำนักงานใหญ่องค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์ แห่งโลก (พสล.) อยู่เยื้องๆ กับอุทยานเบญจสิริ กรุงเทพมหานคร โดยมีคนไทย (ฯพณฯ สันญา ธรรมศักดิ์ องคมนตรี) ดำรงตำแหน่งประธาน พสล. ต่อจาก ม.จ.หญิงพูนพิศมัย ดิศกุล

๔. สร้างความสมดุลระหว่างคนในสังคม และธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน

ภูมิปัญญาไทยมีความเด่นชัดในเรื่องของการยอมรับนับถือ และให้ความสำคัญแก่คน สังคม และธรรมชาติอย่างยิ่ง มีเครื่องชี้ที่แสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนมากมาย เช่น ประเพณีไทย ๑๒ เดือน ตลอดทั้งปี ล้วนเคารพคุณค่าของธรรมชาติ ได้แก่ ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีลอยกระทง เป็นต้น ประเพณีสงกรานต์เป็นประเพณีที่ทำใน ฤดูร้อนซึ่งมีอากาศร้อน ทำให้ต้องการความเย็น จึงมีการรดน้ำดำหัว ทำความสะอาดบ้านเรือน และธรรมชาติสิ่งแวดล้อม มีการแห่นางสงกรานต์ การทำนายฝนว่าจะตกมากหรือน้อยในแต่ละปี ส่วนประเพณีลอยกระทง คุณค่าอยู่ที่การบูชา ระลึกถึงบุญคุณของน้ำ ที่หล่อเลี้ยงชีวิตของ คน พืช และสัตว์ ให้ได้ใช้ทั้งบริโภคน้ำและอุปโภค ในวันลอยกระทง คนจึงทำความสะอาดแม่น้ำ ลำธาร ภูเขา แม่น้ำจากตัวอย่างข้างต้น ล้วนเป็น ความสัมพันธ์ระหว่างคนกับสังคมและธรรมชาติ ทั้งสิ้น

"ประเพณีสงกรานต์" ภูมิปัญญาที่สืบทอดกันมาแต่โบราณเพื่อรักษาความสมดุลระหว่างคนกับ ธรรมชาติในฤดูร้อนได้อย่างเหมาะสม

ในการรักษาป่าไม้ต้นน้ำลำธาร ได้ประยุกต์ให้มีประเพณีการบวชป่า ให้คนเคารพสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ธรรมชาติ และสภาพแวดล้อม ยังความอุดมสมบูรณ์แก่ต้นน้ำ ลำธาร ให้ฟื้นฟูสภาพกลับคืนมาได้มาก

อาชีพการเกษตรเป็นอาชีพหลักของคนไทย ที่คำนึงถึงความสมดุล ทำแต่น้อยพออยู่พอกิน แบบ **"เอ็ด อยู่เอ็ดกิน"** ของพ่อทองดี นันทะ เมื่อเหลือกิน ก็แจกญาติพี่น้อง เพื่อนบ้าน บ้านใกล้เรือนเคียง นอกจากนี้ ยังนำไปแลกเปลี่ยนกับสิ่งของอย่างอื่น ที่ตนไม่มี เมื่อเหลือใช้จริงๆ จึงจะนำไปขาย อาจกล่าวได้ว่าเป็นการเกษตรแบบ **"กิน-แจก-แลก -ขาย"** ทำให้คนในสังคมได้ช่วยเหลือเกื้อกูล แบ่งปันกัน เคารพรัก นับถือ เป็นญาติกัน ทั้งหมดนี้ จึงอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความสัมพันธ์กันอย่างแนบแน่น ธรรมชาติไม่ถูกทำลายไปมากนัก เนื่องจากทำพออยู่พอกิน ไม่โลภมากและไม่ทำลายทุกอย่างผิด กับในปัจจุบัน ถือเป็นภูมิปัญญาที่สร้างความ สมดุลระหว่างคน สังคม และธรรมชาติ

การสร้างแนวปะการังเทียมเพื่อทดแทน ปะการังธรรมชาติที่ถูกทำลายไป เป็นการปรับประยุกต์ภูมิปัญญาให้เข้ากับยุคสมัย

๕. เปลี่ยนแปลงปรับปรุงได้ตามยุคสมัย

แม้ว่ากาลเวลาจะผ่านไป ความรู้สมัยใหม่ จะล้นหลามเข้ามามาก แต่ภูมิปัญญาไทย ก็สามารถปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับยุคสมัย เช่น การรู้จักนำเครื่องยนต์มาติดตั้งกับเรือ ใส่ใบพัด เป็นหางเสือ ทำให้เรือสามารถแล่นได้เร็วขึ้น เรียกว่า เรือหางยาว การรู้จักทำการเกษตรแบบผสมผสาน สามารถพลิกฟื้นคืนธรรมชาติให้อุดมสมบูรณ์แทนสภาพเดิมที่ถูกทำลายไป การรู้จักออมเงิน สะสมทุนให้สมาชิกกู้ยืม ปลอดเปลืองหนี้สิน และจัดสวัสดิการแก่สมาชิก จนชุมชนมีความมั่นคงเข้มแข็ง สามารถช่วยตนเองได้หลายร้อยหมู่บ้านทั่วประเทศ เช่น กลุ่มออมทรัพย์คีรีวง จังหวัดนครศรีธรรมราช จัดในรูปแบบกองทุนหมุนเวียนของชุมชน จนสามารถช่วยตนเองได้

เมื่อป่าถูกทำลาย เพราะถูกตัดโค่น เพื่อปลูกพืชแบบเดี่ยว ตามภูมิปัญญาสมัยใหม่ ที่หวังรวย แต่ในที่สุด ก็ขาดทุน และมีหนี้สิน สภาพแวดล้อมสูญเสียเกิดความแห้งแล้ง คนไทยจึงคิดปลูกป่า ที่กินได้ มีพืชสวน พืชป่าไม้ผล พืชสมุนไพร ซึ่งสามารถมีกินตลอดชีวิตเรียกว่า **"วนเกษตร"** บางพื้นที่ เมื่อป่าชุมชนถูกทำลาย คนในชุมชนก็รวมตัวกัน เป็นกลุ่มรักษาป่า ร่วมกันสร้างระเบียบ กฎเกณฑ์กันเอง ให้ทุกคนถือปฏิบัติได้ สามารถรักษาป่าได้อย่างสมบูรณ์ดังเดิม

"ไร่นาป่าผสม" เป็นการทำการเกษตรแบบผสมผสานที่พึ่งตนเองได้

เมื่อ ปะการังธรรมชาติถูกทำลาย ปลาไม่มีที่อยู่อาศัย ประชาชนสามารถสร้าง **"อุหัยม"** ขึ้น เป็นปะการังเทียม ให้ปลาอาศัยวางไข่ และแพร่พันธุ์ให้เจริญเติบโต มีจำนวนมากดังเดิมได้ ถือเป็นการใช้ภูมิปัญญาปรับปรุงประยุกต์ใช้ได้ตามยุคสมัย

3. ความซื่อตรง

"ความเป็นผู้ซื่อตรง" หรือคำว่า อาชชวะ หมายถึง การสุจริตต่อหน้าที่การงานของตน ต่อมิตรสหาย ต่อองค์กร หรือหลักการของตน การดำเนินชีวิตของเรานั้นต้องดำเนินให้ถูกต้อง ถูกที่ ถูกเวลาการอยู่ร่วมกันจึงต้องมีความซื่อตรง เช่น เป็นคนไทยก็ต้องซื่อตรงต่อ ๓ สถาบัน คือชาติ พระศาสนา และพระมหากษัตริย์

ความซื่อตรง แบ่งออกเป็น ๖ ประการ อธิบายได้ ดังนี้

๑. ตรงต่อบุคคล

คือ มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตน โดยไม่เลือกชั้นวรรณะ ไม่เนรคุณผู้มีพระคุณ และไม่เป็นคนหน้าไหว้หลังหลอก

๒. ตรงต่อเวลา

คือ จะนัดหมายกับใคร หรือจะทำงานสิ่งใดก็ให้ตรงเวลาที่กำหนดไว้ และไม่เอาเวลาราชการไปเป็นประโยชน์ส่วนตัว

๓. ตรงต่อวาจา

คือ เมื่อได้รับปากกับใครว่าจะทำสิ่งที่ดีและสุจริต จะไม่ทำสิ่งที่ไม่ดีและทุจริต ก็ให้กระทำตามที่ได้ลั่นวาจาไว้

๔. ตรงต่อหน้าที่

คือ ซื่อสัตย์สุจริตและจริงใจต่อหน้าที่การงานของตน ไม่ฉ้อราษฎร์บังหลวง ไม่ละทิ้งหน้าที่และปิดความลับผิดชอบ

๕. ตรงต่อธรรมะ

คือ การยึดมั่นในหลักคุณธรรม และบูชาความถูกต้อง ความยุติธรรม ความชอบธรรมไว้เหนือสิ่งอื่นใด

๖. ตรงต่อตนเอง

คือ การไม่โกหกตนเอง ซื่อสัตย์สุจริตต่ออุดมการณ์ของตน ไม่ฝืนใจทำในสิ่งที่ไม่ใช่ปณิธานของตนเอง

อาชชวธรรม จึงเป็นหลักธรรมสำคัญในการปกครอง เพราะคนอยู่ร่วมกันเป็นหมวดหมู่ถ้าผู้นำปฏิบัติตนไม่ซื่อตรงไม่ซื่อสัตย์ จะเป็นบ่อเกิดแห่งความประพฤติทุจริตคิดมิชอบและก่อให้เกิดความหวาดระแวง ถ้าประพฤติตรงและปฏิบัติตรงต่อกัน มีความจริงใจต่อกันและกันแล้ว ก็จะก่อให้เกิดความไว้วางใจ ยอมรับนับถือ และสมัครสมานสามัคคีก็จะอยู่เย็น เป็นสุข ไม่ต้องอยู่ร้อน นอนทุกข์ เพราะประพฤติปฏิบัติดี

4 “หัวใจจิตอาสา...ทำความดีด้วยหัวใจ เพราะพลังของการให้..ไม่มีที่สิ้นสุด”

จิตอาสา จิตแห่งการให้ความดีงามทั้งปวงแก่เพื่อนมนุษย์ โดยเต็มใจ สม่ำเสมอ พร้อมจะเสียสละเวลา แรงกาย และสติปัญญา เพื่อสาธารณประโยชน์ ในการทำกิจกรรม หรือสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน มีความสุข ที่ได้ช่วยเหลือผู้อื่น และกิจกรรมจิตอาสายังเป็นกระบวนการกระตุ้นให้คนเกิดการ เรียนรู้ สาร MSU ONLINE จะพาทุกท่านไปรู้จักกับ บุคลากรของมหาวิทยาลัย มหาสารคาม ผู้ซึ่งมีบทบาทในการทำงานกิจกรรมจิตอาสามาเป็นเวลานาน **ว่าที่ ร้อยตรีอาทิตย์ อนุสรณ์ “หัวใจจิตอาสา ทำความดีด้วยหัวใจ เพราะพลังของการให้..ไม่มีที่สิ้นสุด”**

การทำงานในด้านจิตอาสาของผมนั้น มี Idol ที่เป็นแรงจูงใจและเป็น ตัวอย่างตั้งแต่เด็กคือ **คุณบิณฑ์ บันลือฤทธิ์** ที่ไปช่วยเหลือสังคมตามที่เห็นทางสื่อ โทรทัศน์ ผมเห็นรอยยิ้มของผู้ให้และผู้รับ คุณแล้วมีความสุข เป็นแรงบันดาลใจ และเป็นตัวอย่างในการทำความดีเพื่อช่วยเหลือคนอื่นอยู่ตลอดเวลา ผมถูกปลูกฝัง มาตั้งแต่เด็กๆ มีพ่อแม่ ครูอาจารย์ ที่คอยแนะนำอบรมสั่งสอนอยู่ตลอดเวลา ว่าเป็นคนดีของสังคมและประเทศชาติ มีโอกาสช่วยเหลือผู้ที่ลำบาก ผมเป็นเด็กบ้าน นอกคนหนึ่งที่เคยโตท่ามกลางครอบครัวที่มีใจรักด้านศิลปวัฒนธรรมอีสาน คือการแสดงดนตรีและหมอลำ บางครั้งไม่มีค่าจ้าง ก็ต้องเสียสละไปช่วยชุมชนตามงานบุญ ในหมู่บ้าน เห็นความสนุกสนานของชาวบ้านลุกขึ้นมาฟ้อนรำ ก็มีความสุขตามไปด้วย ถ้าพูดถึงในจุดเริ่มต้นของจิตอาสา นั้น ก็คงจะเน้นในช่วงเรียนในระดับมัธยม และมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งแล้วนั้นในช่วงที่เรียนในระดับมหาวิทยาลัยได้ มีโอกาสได้ร่วมงานกับเพื่อนนิสิตในการจัดทำกิจกรรม/โครงการในด้านช่วยเหลือ

สังคม ซึ่งสอดคล้องกับ อัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยที่ว่า **“นิสิตกับการช่วยเหลือสังคมและชุมชน”** ได้รับหน้าที่เป็นประธานดำเนินการจัดโครงการเผยแพร่ ศิลปวัฒนธรรม (ดนตรีและการแสดงพื้นบ้าน) โครงการทางด้านจิตอาสา ช่วยเหลือ และพัฒนาสังคม ตลอดระยะเวลาที่ศึกษาในรั้วของมหาวิทยาลัยเรียกว่ากิจกรรม ไม่เคยขาด จะต้องมียานอยู่ตลอดเวลา เวลาว่างต้องชวนเพื่อน ๆ นิ่งไปทำกิจกรรม จิตอาสาช่วยเหลือสังคม จนกระทั่งจบการศึกษาและมีโอกาสได้บรรจุรับราชการที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม สิ่งที่ถูกใจในการทำงานด้านจิตอาสามากที่สุดคือ ผม ได้รับการเสนอชื่อจากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเข้ารับการพิจารณาคัดเลือก ฝึกหลักสูตรจิตอาสา 904 ทั่วประเทศ จากทางโรงเรียนจิตอาสาพระราชทาน ร่วมกับผู้บริหารระดับสูงจากทุกกระทรวง และเมื่อจบหลักสูตรออกมาแล้วจะต้อง นำความรู้ที่ผ่านการอบรม มาขับเคลื่อน และดำเนินงานด้านจิตอาสาใน สถาบันการศึกษาของตนเอง และทางมหาวิทยาลัยฯ ได้มอบหมายหน้าที่ในการ ขับเคลื่อนงานด้านจิตอาสาช่วยเหลือสังคมและประเทศชาติ ตามพระบรมราโชบาย ของพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรด กระหม่อมให้จัดโครงการ **“จิตอาสา เราทำความดี เพื่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์”** หมายถึง ประชาชนทุกหมู่เหล่าทั้งในและต่างประเทศที่สมัครใจช่วยเหลือ ผู้อื่นยอมเสียสละเวลา แรงกาย แรงใจ และสติปัญญาใน การทำงานที่เป็น สาธารณประโยชน์ โดยไม่หวังผลตอบแทนใด ๆ ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณฯ ที่ทรงมีต่อปวงชนชาวไทยทุกหมู่เหล่า ทรงมีพระราชปณิธานแน่วแน่ที่จะทำให้ ประเทศชาติมั่นคงและประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ดังพระปฐมบรมราช โองการที่พระราชทานในพระราชพิธีบรมราชาภิเษกว่า **“เราจะสืบสาน รักษา และ ต่อยอด และครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งอาณาราษฎร ตลอดไป”** ซึ่งผมได้น้อมนำเอามาเป็นแนวทางในการขับเคลื่อน และทำกิจกรรม ด้านจิตอาสา ในระดับมหาวิทยาลัยฯ เพื่อช่วยเหลือสังคมจนถึงปัจจุบันนี้

5. จริยธรรมในที่ทำงาน (Ethics at Workplace)

จรรยาบรรณในที่ทำงาน หรือ Ethics at Workplace เป็นชุดของคุณค่าที่เปลี่ยนไปตามพนักงานและองค์กร ที่แตกต่างกันออกไป บางคนก็มองว่า ที่ทำงานหรือออฟฟิศเป็น สถานที่ที่ต้องมาทุกวัน หรือบางคนก็มองว่า ออฟฟิศเป็นเสมือนบ้านหลังที่ 2 นั่นเองไม่สำคัญว่าคุณจะทำงานที่บ้าน หรือว่าต้องเดินทางไปทำงานทุกวัน จริยธรรมในที่ทำงาน ถือเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้ ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานได้

ทุกองค์กร ตระหนักดีว่า การปฏิบัติตามหลักจริยธรรมในที่ทำงาน จะเป็นสิ่งที่ช่วยสร้างนิสัยที่ดีในการทำงาน และยิ่งเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้กับพนักงานอีกด้วย และยังมีการกำหนดบทลงโทษไว้สำหรับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตาม การปฏิบัติตามกฎของบริษัทฯ หรือ จริยธรรมในการทำงานนั้นเป็นสิ่งที่ยากสำหรับ คนที่ทำอาชีพอิสระ หรือกลุ่มเจ้าของกิจการ เนื่องจากไม่มีผู้มากำหนดโทษสำหรับการทำผิด อย่างไรก็ตามพวกเขาก็ต้องรู้จักที่จะเรียนรู้จริยธรรมในที่ทำงานด้วยตนเอง

จริยธรรมในที่ทำงาน คืออะไร ?

จริยธรรมในที่ทำงาน คือ ชุดคุณค่าของหลักการทางศีลธรรม และ มาตรฐานที่ต้องปฏิบัติตาม ทั้งนายจ้างและลูกจ้างในที่ทำงาน เป็นชุดของกฎข้อบังคับ ที่พนักงานทุกคนต้องปฏิบัติตาม จริยธรรมเหล่านี้ถูกนำมาใช้เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ของพนักงาน ระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง รวมไปถึงกับลูกค้าขององค์กร ซึ่งอยู่ที่แต่ละองค์กรว่าจะกำหนดจริยธรรมในการทำงานเหล่านี้ออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรหรือกฎระเบียบของบริษัทหรือไม่ เพื่อให้พนักงานทุกคนตั้งใจที่จะปฏิบัติตามจริยธรรมในที่ทำงานบางทีไม่ได้กำหนดเป็นลายลักษณ์อักษร แต่เป็นพฤติกรรมที่พนักงานในองค์กรต้องแสดงออก

ตัวอย่างพฤติกรรม ที่แสดงออกถึงจริยธรรมในที่ทำงาน

- การปฏิบัติตามกฎระเบียบของบริษัท เมื่อคุณผ่านการสัมภาษณ์งาน และตกลงบรรจุเข้าเป็นพนักงานของบริษัทแล้ว ส่วนใหญ่บริษัทจะมีเอกสารต่างๆ ให้คุณเซ็นยอมรับข้อตกลงต่างๆ ซึ่งรวมไปถึงกฎระเบียบของบริษัทฯ และอาจจะได้รับกฎระเบียบคู่มือในการทำงานเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติตามกฎระเบียบของบริษัทฯ ด้วย โดยกฎทั่วไป อาจจะเป็นในเรื่องของ การเข้างานตรงเวลา การแต่งกายที่เหมาะสม การใช้ภาษาและคำพูดที่เหมาะสม เป็นต้น สำหรับพนักงานบางคน ที่เริ่มงานใหม่ อาจจะไม่มีความตื่นตัวที่ไดงานใหม่ จึงไม่ได้อ่านกฎระเบียบเหล่านี้อย่างถี่ถ้วน จึงทำให้พวกเขาทำผิดกฎระเบียบของบริษัทฯ ได้ในอนาคต ดังนั้นจึงเป็นเรื่องที่สำคัญ ที่พนักงานใหม่ จะต้องทำความเข้าใจกฎระเบียบของบริษัทให้ดี และปฏิบัติตามกฎระเบียบของบริษัทให้ถูกต้อง เพื่อที่จะไม่ต้องมีการกระทำผิดในภายหลัง
- การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นสิ่งสำคัญเป็นอย่างมาก เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาการเข้าใจผิด เมื่อต้องรับมือกับปัญหาต่างๆ การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ หมายถึง การสื่อสารกับผู้คนได้ถูกคนและตรงประเด็น ในสถานการณ์ต่างๆ ที่ต่างกัน ยกตัวอย่างเช่น การสื่อสารกับคนต่างชาติ ไม่ว่า

จะเป็นประเทศไหนก็ตาม เราก็ควรที่จะหาคนที่มีความสามารถทางด้านภาษามาเป็นผู้สื่อสารและถ่ายทอดข้อมูล เพื่อลดความผิดพลาดนั่นเอง

- พัฒนาความสัมพันธ์แบบมืออาชีพ เป็นสิ่งที่ไม่เพียงแต่เป็นการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมในหมู่พนักงาน แต่ยังช่วยพัฒนาอาชีพของพนักงานอีกด้วย การพัฒนาความสัมพันธ์แบบมืออาชีพนั้น ไม่ว่าจะกับเพื่อนร่วมงานหรือ ลูกค้า นอกที่ทำงาน ไม่ว่าจะเป็นการกินข้าว หรือทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน ยังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานทั้งทางตรงและทางอ้อมอีกด้วย สำหรับพนักงานขาย หรือ เซลล์ ที่เรารู้จัก จำเป็นต้องความสัมพันธ์แบบมืออาชีพ กับภายนอกองค์กร โดยเฉพาะกับ ลูกค้า ความสัมพันธ์เหล่านี้ จะช่วยสร้าง Contact ภายนอกองค์กรให้กับเขา เพื่อเป้าหมายในการปิดการขายได้

- ความรับผิดชอบ ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับพนักงาน ทั้งการรับผิดชอบต่อการตัดสินใจของตนเอง การรับผิดชอบต่อตนเอง และ ทีม ในความเป็นจริง ความรับผิดชอบเป็นลักษณะของผู้นำ ที่จะก้าวขึ้นไปเป็นผู้นำ หรือผู้บริหาร ในอนาคตควรแสดงออก ในกรณีของพนักงานอาจจะมีการเก็บบันทึกเกี่ยวกับการทำงาน ซึ่งทำให้เขากลัวที่จะมีความผิด จนลาออกไปก็ได้ เช่น ทีมการตลาดที่ล้มเหลวในเรื่องกลยุทธ์การสื่อสาร ทำให้เกิดผลกระทบกับองค์กร ซึ่งสมาชิกในทีมจะต้องรับผิดชอบร่วมกัน ไม่ใช่เป็นบุคคลใดบุคคลหนึ่งในการแสดงความรับผิดชอบ
- มาตรฐานและความเป็นมืออาชีพ การสร้างมาตรฐานและความเป็นมืออาชีพนั้น ควรจัดให้อยู่ในทุกระดับของพนักงาน และพนักงานทุกคนควรจะมีมาตรฐานและความเป็นมืออาชีพต่องานที่ตัวเองทำ
- เคารพเพื่อนร่วมงานของคุณ การเคารพ เพื่อร่วมงาน เป็น จริยธรรมในที่ทำงาน อย่างหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็ใครที่อยู่ในที่ทำงานเดียวกัน ตั้งแต่ แม่บ้าน ภารโรง เด็กฝึกงาน และทุกๆ คนในองค์กร และการเคารพเพื่อนร่วมงานยังช่วยเพิ่มความมั่นใจและเพิ่มประสิทธิภาพ

ในการทำงานให้กับพวกเขาด้วย การวิจารณ์งานอย่างสร้างสรรค์ และการพูดคุยด้วยถ้อยคำที่สุภาพ ยังช่วยให้พวกเขาพยายามทำสิ่งที่ดีขึ้นในอนาคตเช่นกัน

- Work Smart การทำงานหนัก และ การทำงานอย่างฉลาด หรือ Work Smart มีความแตกต่างกัน โดยการทำงานที่ฉลาดคุณจะได้รู้ว่าสิ่งไหนที่ควรทำ และสิ่งไหนที่ไม่ควรทำ โดยการทำงานหนักนั้น อาจช่วยให้ทำงานได้ดี แต่ไม่เท่าการทำงานอย่างฉลาด ที่ให้ผลลัพธ์ที่ดีกว่าได้ ในเวลานที่น้อยกว่า ซึ่งยังช่วยให้บริษัทสามารถประหยัดทรัพยากรต่างๆ ที่เสียไปไปได้

จริยธรรมในที่ทำงาน ซึ่งเป็นกฎเกณฑ์ที่เป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติตนในสิ่งที่ดี เหมาะสม และเป็นที่ยอมรับหรือยอมรับจากสังคม เพื่อความสันติสุขแห่งตนเองและความสงบเรียบร้อยของสังคม ในบริบทของจริยธรรมในที่ทำงานนี้ ยังช่วยให้องค์กร และ พนักงานสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างผาสุก และเกิดประสิทธิภาพในการทำงานขึ้น ทั้งกับตัวพนักงานเอง และกับองค์กร เพื่อเป้าหมายขององค์กรที่เป็นภาพใหญ่ด้วยเช่นกัน